

BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN

Riktlinjer om barns rätt till utbildning

Skolpliktsbevakning och skolfrånvaro

Riktlinjer antagna av barn- och ungdomsnämnden § 94 2020-11-10
Avdelning med ansvar för revidering: Avdelning för verksamhetsutveckling

**Vallentuna
kommun**

Innehåll

Inledning	1
Barns rätt till utbildning.....	2
1. Elevens perspektiv.....	2
2. Skolplikt	2
2.1 Delat ansvar.....	2
3. Skolpliktsbevakning.....	3
4. Föreläggande.....	3
Elever i Vallentunas kommunala skolor	4
5. Främjande och förebyggande närvaroarbete	4
6. Uppmärksamma, utreda och åtgärda	4
7. Uppföljning	4
8. Anmälan och utredning vid problematisk frånvaro	5
8.1 Problematisk frånvaro	5
9. Rapportering av problematisk skolfrånvaro	5
9.1 Rapportering till huvudman	5
9.1.1 Åtgärder från huvudman	5
9.2 Rapportering till nämnd	5
9.2.1 Uppföljning i individutskottet.....	6
10. Samverkan.....	6
Elever i skolor med annan huvudman	7
11. Information om utredning	7
12. Rapportering av problematisk skolfrånvaro.....	7
12.1 Rapportering till hemkommun.....	7
12.2 Rapportering till nämnd	8
12.2.1 Uppföljning i individutskottet.....	8
13. Samverkan.....	8

Inledning

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att inga elever som är folkbokförda i Vallentuna kommun hamnar vid sidan av skolsystemet. Riktlinjerna syftar också till att skapa förutsättningar för likvärdighet mellan skolorna.

En kommuns ansvar för att bevaka skolplikten innebär inte bara att bevaka att elever är skolplacerade, utan också att bevaka att eleverna faktiskt går i skolan. Det är viktigt att det finns fungerande och väl kända riktlinjer och rutiner för bevakning av elevernas skolgång.

Skolplikten innebär en närvaroplikt i skolan, men även en rätt till utbildning för eleven. Barn- och ungdomsnämnden ska årligen följa upp frånvarostatistik för kommunens grundskolor och grundsärskola. Enligt barn- och ungdomsnämndens delegationsordning är det barn- och ungdomsförvaltningen som ansvarar för arbetet med skolplikt och skolfrånvaro.

Riktlinjerna omfattar samtliga skolpliktiga barn folkbokförda i Vallentuna kommun som går i kommunala och fristående grund- och grundsärskolor (både inom och utom kommunen).

Vid sidan av riktlinjerna finns dels en kommungemensam rutin, som närmare beskriver arbetsprocessens gång, olika roller och uppdrag samt åtgärder, dels finns det möjlighet för varje skola att ta fram lokala rutiner vid behov. Både riktlinjerna och rutiner är delar av kommunens systematiska kvalitetsarbete med att säkerställa att alla elever folkbokförda i Vallentuna kommun fullgör sin skolgång.

Uppskjuten skolplikt, fullgörande av skolplikt på annat sätt och andra frågor om tidpunkt eller formen för fullgörande av skolplikten, behandlas i riktlinje frånskild från denna.

Barn- och ungdomsnämnden

Barns rätt till utbildning

Rätt till utbildning innebär att barn som omfattas av skolplikt har rätt till kostnadsfri utbildning.¹ Det finns barn som inte omfattas av skolplikten, men som ändå har rätt till utbildning. Det gäller exempelvis barn som är asylsökande eller papperslösa.

1. Elevens perspektiv

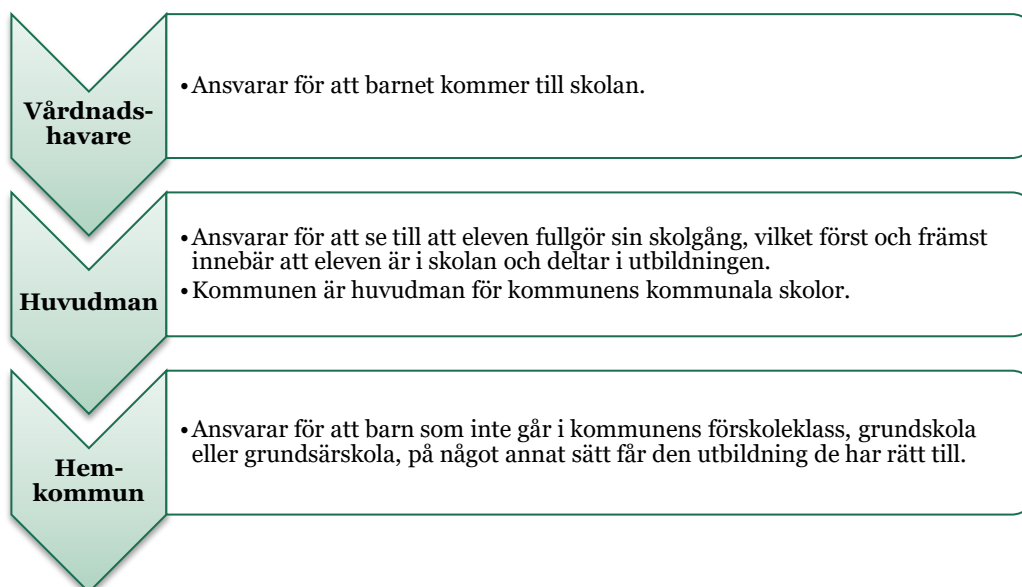
Rätten till utbildning fokuserar eleven. Det innebär bland annat att eleverna ska vara delaktiga i arbetet med att främja närvaro och förebygga frånvaro.

2. Skolplikt

Skolplikt innebär att barn måste gå i skolan och delta i den verksamhet som anordnas där. För att inte behöva gå till skolan ska barnet ha ett giltigt skäl, exempelvis sjukdom eller beviljad ledighet. En elev i grundskolan, grundsärskolan eller specialsolan har i vissa fall rätt till utbildning även efter att skolplikten har upphört.

2.1 Delat ansvar

Barnets vårdnadshavare har det övergripande ansvaret för att barnet kommer till skolan, men framförallt ytterligare två aktörer spelar en avgörande roll för barnets skolgång.²

¹ 2 kap. 18 § regeringsformen

² 7 kap. 20-22 §§ skollagen

3. Skolpliktsbevakning

Med skolpliktsbevakning avses det sätt genom vilket huvudmannen uppfyller sitt ansvar vad gäller elevens fullgörande av skolgång. I följande avsnitt beskrivs detta närmare.

4. Föreläggande

Om en vårdnadshavare inte tar sitt ansvar för att barnet ska fullgöra sin skolplikt, får kommunen genom ett beslut förelägga vårdnadshavaren att fullgöra sitt ansvar. Föreläggandet får förenas med vite och gäller omedelbart om inte kommunen bestämmer något annat.³

Barn- och ungdomsförvaltningen ska tillsammans med elevens skola ta fram ett beslutsunderlag enligt gällande rutiner för närvaroarbeta. Beslut om föreläggande (med eller utan vite) fattas av barn- och ungdomsnämnden. Tillämpningen av föreläggande ska tillämpas restriktivt och endast i de fall där andra insatser för att säkra elevens rätt till skolgång inte räcker till.

³ 7 kap. 23 § skollagen

Elever i Vallentunas kommunala skolor

Alla elever i Vallentunas kommunala grundskolor och grundsärskola ska ha likvärdiga möjligheter att utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Skolor med andra huvudmän har ett eget utformat närvaroarbete utifrån skollagens bestämmelser.

5. Främjande och förebyggande närvaroarbete

En förutsättning för att en elev utifrån sina egna förutsättningar ska utvecklas och nå utbildningens mål är att varje elev kan och vill delta i undervisningen. En elev som har hög frånvaro oavsett orsakerna, löper risk att missa viktiga delar av lärandet. Närvaro är därför en nyckelfaktor för god måluppfyllelse och för att alla elever ska få sin grundlagsskyddade rätt till utbildning tillgodosedd.

Det främjande arbetet bör omfatta både kunskapsmål och sociala mål, vilket betyder att skolan kan behöva se över såväl undervisningens utformning som personalens förhållningssätt till elever och vårdnadshavare.

Grunden för hur det aktiva främjande och förebyggande närvaroarbetet ska gå till framgår närmare av den kommungemensamma rutinen för närvaroarbete. Utöver denna kan varje skola upprätta egna rutiner som beskriver arbetet på den enskilda skolan.

6. Uppmärksamma, utreda och åtgärda

Skolan ska främja arbetssätt som gör det lätt för skolpersonal och skolledning att uppmärksamma frånvaro generellt och problematisk frånvaro specifikt. Stöd för närvaroarbetet framgår av den kommungemensamma rutinen för närvaroarbete samt skolans egna rutiner.

Utredning av problematisk frånvaro ska utgå från varje enskild elev och elevens situation. Det kan finnas flera faktorer som är orsak till elevens frånvaro. Därför ska flera aktörer, såsom skola, vårdnadshavare och socialtjänst med flera, samverka för att hitta strategier för ökad närvaro.

Det åtgärdande arbetet syftar till att vända frånvaro till närvaro för en enskild elev, eller i vissa fall en grupp elever. Åtgärder kan variera då dessa ska anpassas efter elevens behov.

7. Uppföljning

Uppföljning ska ske enligt gällande kommungemensamma rutiner samt eventuella lokala rutiner på skolan.

8. Anmälan och utredning vid problematisk frånvaro

Skolorna ska använda det kommungemensamma digitala stödet (DF Respons) som finns för att anmäla problematisk frånvaro och anmälan ska föregås av en kartläggning av elevens frånvaro. Därefter ska rektor fatta beslut om att starta en utredning eller inte.

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om den är giltig eller ogiltig, är rektor skyldig att skyndsamt se till att frånvaron utreds. Detta gäller dock inte om det anses obehövligt.⁴

En utredning kan bedömas vara obehövlig exempelvis vid redan beviljad ledighet, enstaka frånvaro på grund av sjukdom eller återkommande behov av vårdbesök.

8.1 Problematiske frånvaro

Problematiske frånvaro kan definieras utifrån olika parametrar, vilka kan skilja sig åt från individ till individ. Det betyder att det inte endast ska vara frånvarons omfattning i tid som ska avgöra om en anmälan ska ske eller inte. Orsaken till en i tid förhållandevis låg frånvaro kan också utgöra sådan problematiske frånvaro att en anmälan ska göras. Bedömningen av elevens frånvaro, dess omfattning och orsaker, görs av skolan enligt de kommungemensamma rutinerna och eventuella lokala rutiner på skolan.

9. Rapportering av problematiske skolfrånvaro

9.1 Rapportering till huvudman

En notifiering (via DF Respons) går till barn- och ungdomsförvaltningen när skolans rektor beslutar att påbörja en utredning av en elev på grund av problematiske frånvaro.

9.1.1 Åtgärder från huvudman

Rapporteringen till huvudman blir en viktig del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Huvudmannen kan identifiera behov av insatser genom att följa upp frånvaro och verksamheternas arbete med att utreda frånvaro och därigenom dels bedöma om elevens rätt till utbildning tillgodoses, dels om eleven ges möjlighet att vara delaktig.

9.2 Rapportering till nämnd

Förvaltningen ska sammanställa en rapport som utvisar statistik rörande skolplikt och skolfrånvaro. Rapportering ska ske till barn- och ungdomsnämnden en gång per termin.

⁴ 7 kap. 19 a § skollagen

9.2.1 Uppföljning i individutskottet

För att barn- och ungdomsnämndens individutskott ska kunna följa upp frånvaro på individnivå för elever med problematisk frånvaro, ska förvaltningen fyra gånger per år (två gånger per termin) sammanställa statistik och relevant underlag för elever med problematisk frånvaro. Här motsvaras problematisk frånvaro av vad som sägs under punkten 5.1.

10. Samverkan

I syfte att stärka arbetet med att främja närvaro och förebygga frånvaro ska samverkan ske med andra förvaltningar inom kommunen samt med relevanta externa aktörer och nätverk.

Elever i skolor med annan huvudman

Riktlinjerna omfattar även elever som är folkbokförda i Vallentuna kommun, men som går i en skola med en annan huvudman, i eller utanför kommunen.

11. Information om utredning

När en elev, som är folkbokförd i Vallentuna kommun, går i en skola som har en annan huvudman än hemkommunen, ska skolans huvudman skyndsamt informera hemkommunen om skolan har inlett en utredning om att en elev har problematisk frånvaro.

Vallentuna kommun har motsvarande skyldighet för elever som är folkbokförda i en annan kommun, men går i en skola där Vallentuna kommun är huvudman.

För att uppnå likabehandling ska rutiner för mottagande av rapportering från sådan huvudman i möjligaste mån motsvara vad som gäller anmälan om problematisk frånvaro för elev i någon av kommunens kommunala skolor.

12. Rapportering av problematisk skolfrånvaro

För att uppnå likabehandling ska rutiner för mottagande av rapportering från annan huvudman i möjligaste mån motsvara vad som gäller anmälan om problematisk frånvaro för elev i någon av kommunens kommunala skolor.

12.1 Rapportering till hemkommun

Huvudmannen ska skyndsamt informera om att skolan har inlett en utredning för en elev med problematisk frånvaro. Huvudmannen ska göra en bedömning av vad som ska vara att anse som problematisk frånvaro – antingen med stöd av dessa riktlinjer eller utifrån huvudmannens egna rutiner och bedömningsgrunder.

Rapporteringen ska omfatta:

- Information om att utredning av en elevs problematiska frånvaro har påbörjats
- Orsaker till elevens frånvaro (i korthet)
- Åtgärder (påbörjade eller planerade)
- Tidpunkt för uppföljning/ar
- Meddelande om när ärendet är avslutat

Hemkommunen kan komma att be om ytterligare uppgifter av huvudmannen.

12.2 Rapportering till nämnd

På samma sätt som för elever som är folkbokförda i Vallentuna och går i kommunal skola, ska förvaltningen sammanställa en rapport innehållande statistik rörande skolplikt och skolfrånvaro för elever folkbokförda i Vallentuna, men som går i skola med annan huvudman. Rapportering ska ske till barn- och ungdomsnämnden en gång per termin – i samband med rapportering för elever som går i kommunens skolor.

12.2.1 Uppföljning i individutskottet

För att barn- och ungdomsnämndens individutskott ska kunna följa upp frånvaro på individnivå för elever med problematisk frånvaro, ska förvaltningen, på samma sätt som för elever som är folkbokförda i Vallentuna och går i kommunal skola, fyra gånger per år (två gånger per termin) sammanställa statistik och relevant underlag för elever med problematisk frånvaro. Här motsvaras problematisk frånvaro av vad som sägs under punkten 6.

13. Samverkan

I syfte att stärka arbetet med att främja närvaro och förebygga frånvaro för elever med problematisk frånvaro ska samverkan ske mellan elevens hemkommun och huvudmannen, med andra förvaltningar inom kommunen samt med relevanta externa aktörer och nätverk.